

Chương 1. Tổng quan về máy học

Ts. Nguyễn An Tế

Khoa CNTT kinh doanh – ĐH Kinh tế TPHCM tena@ueh.edu.vn

2025

Nội dung

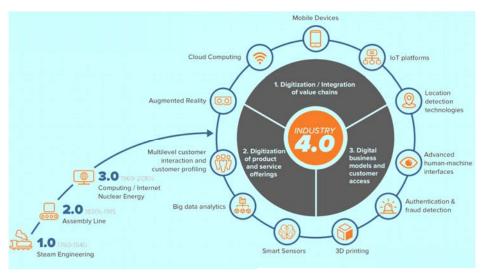

- 1. Máy học (Machine Learning)
- 2. Các phương pháp
- 3. Các khái niệm cơ bản
- 4. Resources

1. Máy học (Machine Learning)

☐ Thời đại thông tin (*Information Age*), thời đại số (*Digital Age*)

[https://medium.com/]

Ts. Nguyễn An Tế (2025)

Chương 1: Tổng quan về MH (Machine Learning)

3

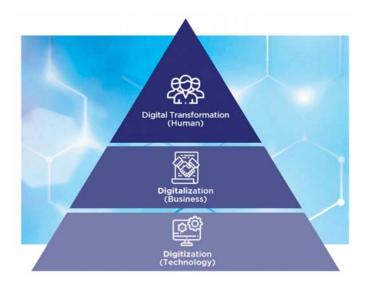
- ☐ Thế giới số (Digital World), xã hội số (Digital Society)
 - những tiện nghi trong sinh hoạt
 - các mặt hoạt động của xã hội

☐ Thế giới số (Digital World), xã hội số (Digital Society)

Ts. Nguyễn An Tế (2025)

Chương 1: Tổng quan về MH (Machine Learning)

5

- Bùng nổ thông tin, quá tải thông tin (information overload)[Vercellis]
 - sự phát triển, đột phá của công nghệ, CNTT
 - sự toàn cầu hóa

☐ Bùng nổ thông tin, quá tải thông tin

Ts. Nguyễn An Tế (2025)

Chương 1: Tổng quan về MH (Machine Learning)

7

1. Máy học

☐ Bùng nổ thông tin, quá tải thông tin

"We are drowning in data, but we are staved for knowledge."

[Naisbitt John, 1982]

"We're drowning in information and starving for knowledge." [Rutherford D. Rogers, 1985]

☐ Các khái niệm

- dữ liệu (data)
- thông tin (information)
- tri thức (knowledge)

Ts. Nguyễn An Tế (2025)

Chương 1: Tổng quan về MH (Machine Learning)

9

1. Máy học

■ Vai trò của dữ liệu

"What we lack in knowledge, we make up for in data."

[Alpaydin]

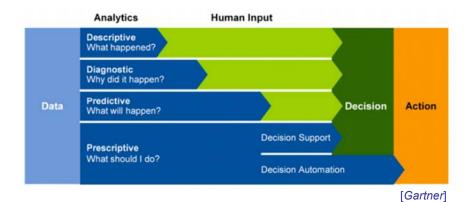
"In God we trust.
All others must bring data."

- Dr. W. Edwards Deming

☐ Khoa học dữ liệu (Data Science): analytics

Ts. Nguyễn An Tế (2025)

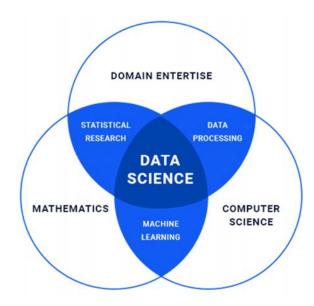
Chương 1: Tổng quan về MH (Machine Learning)

11

1. Máy học

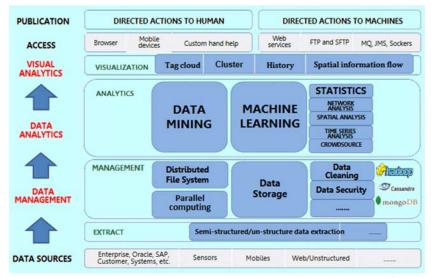

☐ Khoa học dữ liệu (Data Science): analytics

☐ Khoa học dữ liệu (Data Science): analytics

[WAMDM, Web Group]

Ts. Nguyễn An Tế (2025)

Chương 1: Tổng quan về MH (Machine Learning)

13

1. Máy học

☐ Khoa học dữ liệu (Data Science): bối cảnh KH, công nghệ

- ☐ Trí tuệ (thông minh) nhân tạo (Artificial Intelligence AI)
 - chế tạo máy tính, các chương trình máy tính thông minh [McCarthy, 1956]
 - chế tạo máy tính có trí tuệ, có khả năng suy nghĩ giống như con người [Haugeland, 1985]
 - nghiên cứu các mô hình máy tính có thể nhận thức, suy luận và hành động [Winston, 1992]
 - nghiên cứu các hành vi thông minh mô phỏng vật thể nhân tạo
 [Nilsson, 1998]
 - . . .

Ts. Nguyễn An Tế (2025)

Chương 1: Tổng quan về MH (Machine Learning)

15

1. Máy học

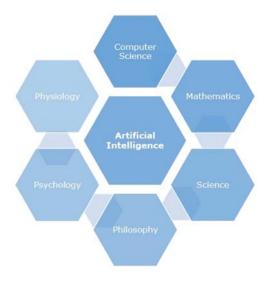
☐ Trí tuệ nhân tạo (Artificial Intelligence – AI): lịch sử phát triển

[https://digitalwellbeing.org]

☐ Trí tuệ nhân tạo (Artificial Intelligence – AI): khoa học liên ngành

Ts. Nguyễn An Tế (2025)

Chương 1: Tổng quan về MH (Machine Learning)

17

1. Máy học

- ☐ Trí tuệ nhân tạo (Artificial Intelligence AI): khả năng máy tính thông minh như con người
 - bắt chước con người

dựa trên <mark>dữ liệu</mark>

• tăng cường trí thông minh

☐ Trí tuệ, thông minh: phân loại [Gardner]

Ts. Nguyễn An Tế (2025)

Chương 1: Tổng quan về MH (Machine Learning)

19

- ☐ Trí tuệ, thông minh: yếu tố
 - learning
 - reasoning
 - perception
 - problem solving
 - linguistic intelligence

- ☐ Trí tuệ nhân tạo (Artificial Intelligence AI): learning
 - auditory learning: qua nghe
 - episodic learning: qua (ghi nhớ) chuỗi các sự kiện
 - motor learning: qua vận động (viết, mang vác, ...)
 - observational learning: qua quan sát và bắt chước
 - perceptual learning: qua mô phỏng những gì đã biết trước
 - relational learning: dựa trên mối tương quan (khác biệt)
 - spatial learning: qua mô phỏng không gian (visual)
 - stimulus-response learning: theo kịch bản

MACHINE LEARNING CLASS
TODAY: are you ready for IDT?

Ts. Nguyễn An Tế (2025)

Chương 1: Tổng quan về MH (Machine Learning)

- ☐ Trí tuệ nhân tạo (Artificial Intelligence AI): reasoning
 - inductive: từ những quan sát cụ thể suy ra phát biểu tổng quát
 - deductive: áp dụng phát biểu tổng quát cho quan sát cụ thể

- ☐ Trí tuệ nhân tạo (Artificial Intelligence AI): perception
 - dựa trên cảm giác
 - thông tin từ các giác quan
 - thu nhận, diễn dịch, chọn lựa và tổ chức thông tin

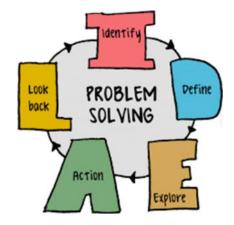
Ts. Nguyễn An Tế (2025)

Chương 1: Tổng quan về MH (Machine Learning)

23

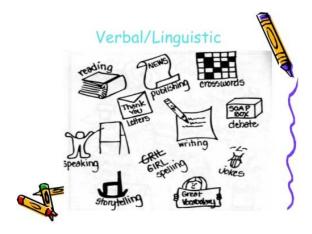

- ☐ Trí tuệ nhân tạo (Artificial Intelligence AI): problem solving
 - nhận định, phân tích, đánh giá
 - chọn lựa giải pháp, ra quyết định

- ☐ Trí tuệ nhân tạo (Artificial Intelligence AI): linguistic intelligence
 - khả năng sử dụng ngôn ngữ
 - khả năng giao tiếp

Ts. Nguyễn An Tế (2025)

Chương 1: Tổng quan về MH (Machine Learning)

25

☐ Trí tuệ nhân tạo (Artificial Intelligence – AI)

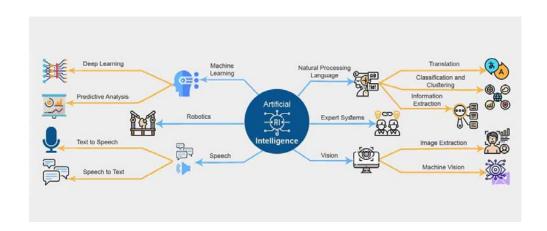

Ts. Nguyễn An Tế (2025)

Chương 1: Tổng quan về MH (Machine Learning)

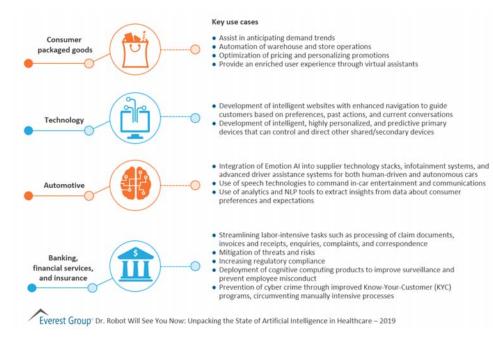
27

Al use cases across industries

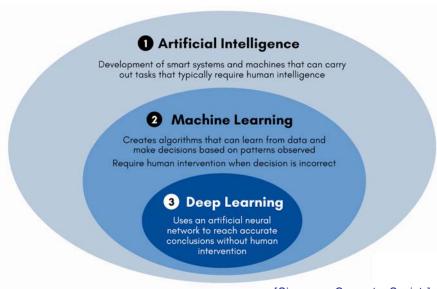
Ts. Nguyễn An Tế (2025)

Chương 1: Tổng quan về MH (Machine Learning)

29

1. Máy học

[Singapore Computer Society]

- ☐ Máy học, học máy (*Machine Learning*)
 - máy tính có khả năng "học tập" thông minh như con người
 - ⇒ linh hoạt với sự thay đổi môi trường (algorithm: học vẹt ?)

VD: con người có thể nhận ra khuôn mặt người quen dù già đi,
đeo kính, đổi kiểu tóc, ...; nhận ra nét chữ viết tay, ...

 \Rightarrow giải thích ? thuật toán ?

Ts. Nguyễn An Tế (2025)

Chương 1: Tổng quan về MH (Machine Learning)

31

- ☐ Máy học, học máy (Machine Learning)
 - bài toán minh họa: dự đoán sản phẩm được mua?

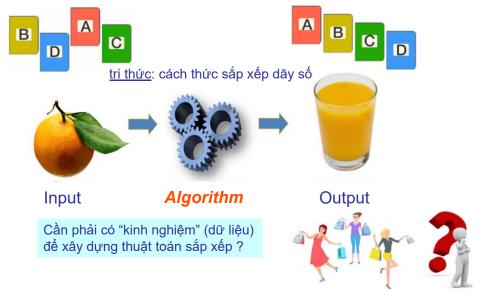

- ☐ Máy học, học máy (Machine Learning)
 - tồn tại những thuật toán dự đoán sản phẩm được mua?

Ts. Nguyễn An Tế (2025)

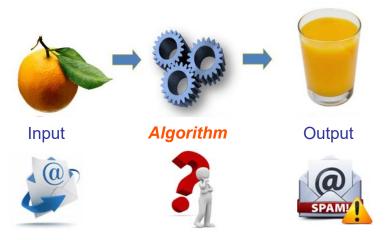
Chương 1: Tổng quan về MH (Machine Learning)

33

1. Máy học

- ☐ Máy học, học máy (Machine Learning)
 - tồn tại những thuật toán phát hiện spam?

tri thức: thế nào là spam (tiêu chí)?

- ☐ Máy học, học máy (Machine Learning)
 - lập trình (thuật toán) truyền thống

Ts. Nguyễn An Tế (2025)

Chương 1: Tổng quan về MH (Machine Learning)

35

- ☐ Máy học, học máy (Machine Learning)
 - tìm kiếm thuật toán, mô hình "phù hợp"

- ☐ Máy học, học máy (Machine Learning)
 - hỗ trợ ra quyết định theo hướng dữ liệu (data-driven decision)
 - khai thác hiệu quả dữ liệu trong quá khứ ("kinh nghiệm")
 - xây dựng mô hình dự đoán (*predictive*) hay mô tả (*descriptive*)
 - dựa trên cơ sở lý thuyết thống kê: xây dựng mô hình từ mẫu

"Machine Learning is the field of study that gives computers the ability to learn without being explicitly programmed."

[Samuel Arthur, 1959]

Ts. Nguyễn An Tế (2025)

Chương 1: Tổng quan về MH (Machine Learning)

37

- ☐ Máy học, học máy (Machine Learning)
 - quy mô dữ liệu lớn
 - vấn đề có độ phức tạp cao
 - thiếu khả năng giải thích của chuyên gia
 - môi trường ứng dụng thường hay biến động
 - giải pháp cần linh hoạt

☐ Ứng dụng

- kinh tế, kinh doanh, tài chính
- giao thông
- giáo dục
- y tế, chăm sóc sức khỏe
- tiện nghi sinh hoạt
- an ninh, quốc phòng
- . . .

Ts. Nguyễn An Tế (2025)

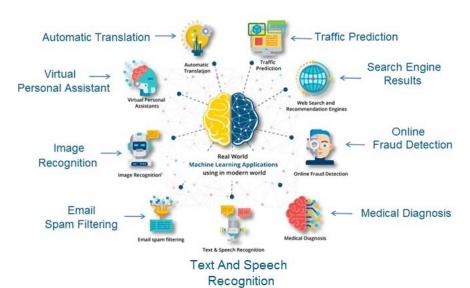
Chương 1: Tổng quan về MH (Machine Learning)

39

1. Máy học

☐ Ứng dụng

[https://www.learncomputerscienceonline.com/]

Nội dung

- 1. Máy học (Machine Learning)
- 2. Các phương pháp
- 3. Các khái niệm cơ bản
- 4. Resources

Ts. Nguyễn An Tế (2025)

Chương 1: Tổng quan về MH (Machine Learning)

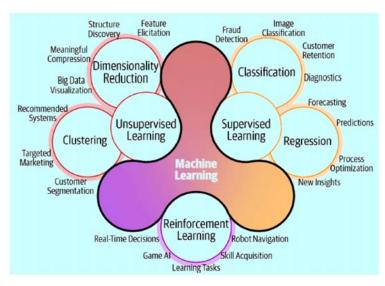
41

2. Các phương pháp

☐ Máy học, học máy (Machine Learning)

Chương $2 \rightarrow$ Chương 5

- ☐ Luật kết hợp (association rule): khám phá sự phụ thuộc tồn tại (tiềm ẩn) trong kho dữ liệu
 - P(Y | X), P(Y | X, F) với F là các features của đối tượng
 - ứng dụng: basket analysis, cross-selling, ...

Ts. Nguyễn An Tế (2025)

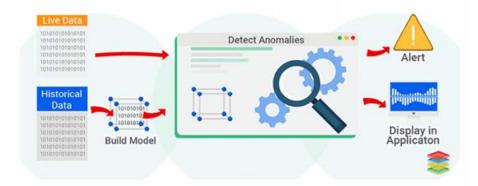
Chương 1: Tổng quan về MH (Machine Learning)

43

2. Các phương pháp

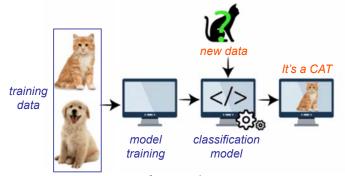

- ☐ Luật kết hợp (association rule): khám phá sự phụ thuộc tồn tại (tiềm ẩn) trong kho dữ liệu
 - P(Y | X), P(Y | X, F) với F là các features của đối tượng
 - ứng dụng: fraud detection, ...

- ☐ Phân lớp (Classification): sắp xếp items vào N lớp (đã biết)
 - → dự đoán, gán nhãn (*label*)
 - target variable: danh sách các nhãn (nominal, ordinal data)
 - P(label | input): mô hình phân lớp dựa trên các quan sát đã biết (Supervised Learning, Learning by Examples)
 - ứng dụng: phân loại, nhận dạng, dự đoán, chẩn đoán, ...

Ts. Nguyễn An Tế (2025)

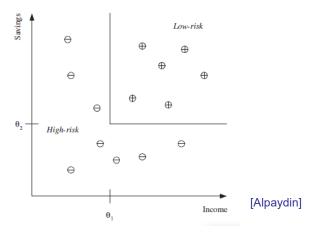
Chương 1: Tổng quan về MH (Machine Learning)

45

2. Các phương pháp

- ☐ Phân lớp (Classification)
 - tree induction: mô hình suy diễn trực quan
 - neural induction: mô hình suy diễn với các hidden layers
 được liên kết theo các trọng số

- ☐ Hồi quy (Regression)
 - dự đoán giá trị của target variable y có kiểu dữ liệu liên tục
 - $y = f(x, \theta)$: với θ là vector tham số
 - mô hình hay hàm hồi quy f: tuyến tính, phi tuyến
 - ullet tối ưu hóa ullet sao cho mô hình "gần" với tập dữ liệu huấn luyện
 - ứng dụng: dự đoán, tư vấn, robot / xe tự hành, ...

Ts. Nguyễn An Tế (2025)

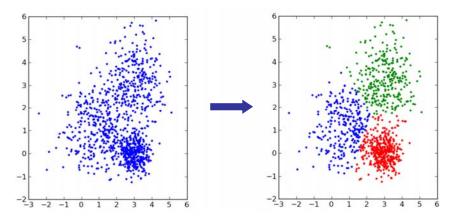
Chương 1: Tổng quan về MH (Machine Learning)

47

2. Các phương pháp

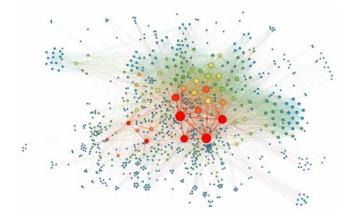
- ☐ Gom cum (Clustering, Data Segmentation)
 - tìm sự tương đồng (khác biệt) giữa các đối tượng
 - Unsupervised Learning: không có các lớp được xác định trước (learning by observations)

48

- ☐ Gom cum (Clustering, Data Segmentation)
 - khoảng cách cực tiểu giữa các đối tượng trong cùng 1 cụm
 - khoảng cách cực đại giữa các cụm
 - ứng dụng: mạng xã hội, tìm kiếm thông tin, nén ảnh, ...

Ts. Nguyễn An Tế (2025)

Chương 1: Tổng quan về MH (Machine Learning)

49

2. Các phương pháp

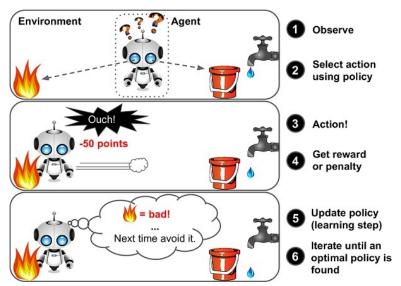
- ☐ Học tăng cường (Reinforcement Learning)
 - policy: chuỗi các hành động (actions) để đạt đến mục tiêu (quan trọng hơn 1 hành động đơn lẻ)
 - khả năng đánh giá policy → học những chuỗi hành động "tốt" trong quá khứ (feedback) để phát sinh policy
 - ứng dụng: trò chơi (games), robot, ...

☐ Học tăng cường (Reinforcement Learning)

[https://marutitech.com/businesses-reinforcement-learning/]

Ts. Nguyễn An Tế (2025)

Chương 1: Tổng quan về MH (Machine Learning)

51

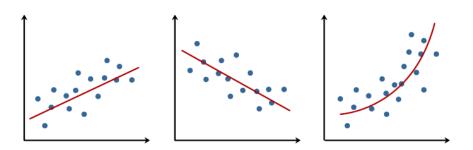
Nội dung

- 1. Máy học (Machine Learning)
- 2. Các phương pháp
- 3. Các khái niệm cơ bản
- 4. Resources

☐ Ví dụ minh họa: phương pháp hồi quy

Ts. Nguyễn An Tế (2025)

Chương 1: Tổng quan về MH (Machine Learning)

53

3. Các khái niệm cơ bản

☐ Mô hình hồi quy (regression model)

"Hồi quy là kỹ thuật thống kê trong lĩnh vực phân tích dữ liệu và xây dựng các mô hình từ thực nghiệm, cho phép mô hình vừa khám phá vừa được dùng cho mục đích dự báo, điều khiển hay là học cơ chế đã tạo ra dữ liệu." [Snee]

"Hồi quy là kỹ thuật thống kê cho phép dự đoán các giá trị số liên tục." [Han+]

☐ Mô hình hồi quy, phương trình hồi quy

$$y = f(x, w)$$

- y: response / target / dependent variable
- x: predictor / explantory / independent variable(s)
- w: regression coefficient(s)

Ts. Nguyễn An Tế (2025)

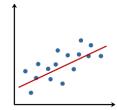
Chương 1: Tổng quan về MH (Machine Learning)

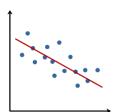
55

3. Các khái niệm cơ bản

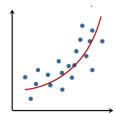

- ☐ Phân loại dựa trên hàm hồi quy
 - tuyến tính (*linear regression*)

• phi tuyến (nonlinear regression)

- ☐ Phân loại dựa trên input
 - đơn biến (single, simple)

$$x \in \mathbb{R}^1$$

• nhiều biến, đa biến (*multiple*)

$$x = (x_1, x_2, \dots x_d) \in \mathbb{R}^d \qquad d > 1$$

Ts. Nguyễn An Tế (2025)

Chương 1: Tổng quan về MH (Machine Learning)

3. Các khái niệm cơ bản

- ☐ Phân loại dựa trên tham số (→ Chương 2)
 - có tham số (parametric)
 - tham số xác định trên các independent variable(s)
 - phi tham số (nonparametric)
 - không xác định trước số lượng cũng như chủng loại các tham số
 - thường áp dụng cho dữ liệu nominal hay ordinal
 - VD: Spearman rank correlation
 - bán tham số (semiparametric)
 - kết hợp giữa parametric independent variable(s) và nonparametric independent variable(s)

☐ Phân loại dựa trên sự tương quan giữa x và y

- bất đối xứng (asymetric): vai trò khác biệt giữa y và { x_i }
 - dự đoán y dựa trên $\{x_i\}$
- đối xứng (symetric): vai trò KHÔNG khác biệt giữa y và { x_i } (có thể hoán đổi vai trò giữa y và { x_i })
 - mô tả, giải thích mối quan hệ cấu trúc giữa các biến

Ts. Nguyễn An Tế (2025)

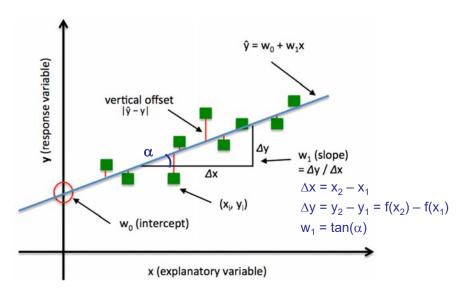
Chương 1: Tổng quan về MH (Machine Learning)

59

3. Các khái niệm cơ bản

☐ Hồi quy tuyến tính (*Linear Regression*)

[http://rasbt.github.io/mlxtend/user_guide/regressor/LinearRegression/]

☐ Phương pháp Gradient Descent

- local/global minimum (maximum)
- vòng lặp t tìm optimal point w* (local minimum)

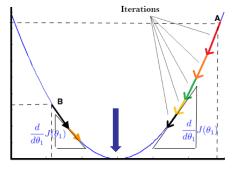
$$f'(w^t) > 0$$
: wt ở bên PHẢI của w* \Rightarrow cần lùi sang TRÁI (A)

$$f'(w^t) < 0$$
: wt ở bên TRÁI của w* \Rightarrow cần tiến sang PHẢI (B)

Tóm lại: w^t cần di chuyển NGƯỢC DẤU với đạo hàm $\rightarrow w^*$

$$w^{t+1} = w^t - \rho \cdot f'(w^t)$$
$$\theta^{t+1} = \theta^t - \rho \cdot \frac{\partial f(\theta^t)}{\partial \theta^t}$$

 ρ > 0: *learning rate* (tốc độ học)

Ts. Nguyễn An Tế (2025)

Chương 1: Tổng quan về MH (Machine Learning)

3. Các khái niệm cơ bản

☐ Hồi quy tuyến tính đa biến (Multiple Linear Regression)

Training set: $T = \{t^{(i)}\}_{i=1}^m, t^{(i)} = (x^{(i)}, y^{(i)})$

input
$$x^{(i)} \in \mathbb{R}^d$$
 output $y^{(i)} = y_i \in \mathbb{R}^d$

$$X = \begin{bmatrix} x^{(1)} \\ x^{(2)} \\ \vdots \\ x^{(m)} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} x_{11} & x_{12} & \dots & x_{1d} \\ x_{21} & x_{22} & \dots & x_{2d} \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ x_{m1} & x_{m2} & \dots & x_{md} \end{bmatrix} \quad Y = \begin{bmatrix} y^{(1)} \\ y^{(2)} \\ \vdots \\ y^{(m)} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} y_1 \\ y_2 \\ \vdots \\ y_m \end{bmatrix}$$

output
$$y^{(i)} = y_i \in \mathbb{R}$$

$$Y = \begin{bmatrix} y^{(1)} \\ y^{(2)} \\ \vdots \\ y^{(m)} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} y_1 \\ y_2 \\ \vdots \\ y_m \end{bmatrix}$$

intercept

$$\begin{aligned} \text{Dặt:} \qquad & x = (x_1, \cdots, x_d) \in \mathbb{R}^d \quad \hat{y} = f(x) = \sum_{j=1}^d x_j w_j + w_0 \\ & w = (w_0, w_1, \cdots, w_d) \in \mathbb{R}^{(d+1)} \\ & \hat{x} = (\mathbf{1}, x_1, \cdots, x_d) \in \mathbb{R}^{(d+1)} \quad \hat{y} = \left\langle \hat{x}, w \right\rangle = \hat{x}w \\ & \hat{x}_i = (\mathbf{1}, x^{(i)}) \in \mathbb{R}^{(d+1)} \quad y_i = y^{(i)} \quad \forall i = 1, m \end{aligned}$$

☐ Hồi quy tuyến tính đa biến (Multiple Linear Regression)

Training set:

$$\hat{X} = \begin{bmatrix} 1 & x_{11} & \dots & x_{1d} \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ 1 & x_{m1} & \dots & x_{md} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} \hat{x}_1 \\ \vdots \\ \hat{x}_m \end{bmatrix} \qquad Y = \begin{bmatrix} y_1 \\ \vdots \\ y_m \end{bmatrix}$$

Tìm vecto: $w = (w_0, w_1, \cdots, w_d)$ sao cho: $\hat{Y} = \hat{X}.w \approx Y$ tốt nhất

Hàm mất mát (
$$loss function$$
):
$$L(w) = \frac{1}{2m} \sum_{i=1}^{m} (y_i - \hat{x}_i w)^2$$
 tích vô hướng
$$w^* = \arg\min_{w} L(w)$$
 $\langle \hat{x}_i, w \rangle$

Ts. Nguyễn An Tế (2025)

Chương 1: Tổng quan về MH (Machine Learning)

63

3. Các khái niệm cơ bản

- ☐ Hồi quy tuyến tính đa biến (Multiple Linear Regression)
 - đạo hàm riêng của L theo w_i

$$L(w) = \frac{1}{2m} \sum_{i=1}^{m} (y_i - \hat{x}_i w)^2$$

$$L(w_i) = (y_i - \hat{x}_i w)^2 = (y_i - \sum_{j=0}^{n} \hat{x}_j w_j)^2 = (y_i - (\hat{x}_i w_i + \sum_{j \neq i} \hat{x}_j w_j))^2 =$$

$$= (y_i - (\hat{x}_i w_i + C_i))^2 = y_i^2 - 2y_i (\hat{x}_i w_i + C_i) + (\hat{x}_i w_i + C_i)^2 =$$

$$= y_i^2 - 2y_i \hat{x}_i w_i - 2y_i C_i + \hat{x}_i^2 w_i^2 + 2\hat{x}_i w_i C_i + C_i^2 =$$

$$= -2y_i \hat{x}_i w_i + \hat{x}_i^2 w_i^2 + 2\hat{x}_i w_i C_i + D_i$$

- ☐ Hồi quy tuyến tính đa biến (Multiple Linear Regression)
 - đao hàm riêng của L theo w_i

$$L(w_i) = -2y_i \hat{x}_i w_i + \hat{x}_i^2 w_i^2 + 2\hat{x}_i w_i C_i + D_i$$

$$\frac{\partial L(w_i)}{\partial w_i} = -2y_i \hat{x}_i + 2\hat{x}_i^2 w_i + 2\hat{x}_i C_i = 2\hat{x}_i \cdot (\sum_{i=0}^n \hat{x}_j w_j - y_i)$$

$$\frac{\partial L(w)}{\partial w} = \begin{pmatrix} \frac{\partial L(w)}{\partial w_1} \\ \frac{\partial L(w)}{\partial w_2} \\ \vdots \\ \frac{\partial L(w)}{\partial w_m} \end{pmatrix} = \frac{1}{m} \hat{X}^T (\hat{X}.w - Y)$$

Ts. Nguyễn An Tế (2025)

Chương 1: Tổng quan về MH (Machine Learning)

65

3. Các khái niệm cơ bản

□ Sử dụng ma trận giả nghịch đảo (pseudo–inverse matrix)

$$\frac{\partial L(w)}{\partial w} = \frac{1}{m} \hat{X}^T (\hat{X}.w - Y) = 0$$

Giải hệ phương trình, tìm w:

$$\underbrace{\hat{X}^T.\hat{X}}_{\mathbf{A}}.w = \underbrace{\hat{X}^T.Y}_{\mathbf{B}}$$

- Nếu $\hat{X}^T.\hat{X}$ khả nghịch: $w = (\hat{X}^T.\hat{X})^{-1}.\hat{X}^T.Y$
- Nếu $\hat{X}^T . \hat{X}$ KHÔNG khả nghịch: $w = (\hat{X}^T . \hat{X})^{\dagger} . \hat{X}^T . Y$ với $(\hat{X}^T.\hat{X})^{\dagger}$ là ma trận *giả nghịch đảo* của $\hat{X}^T.\hat{X}$

☐ Hồi quy tuyến tính đơn biến (Simple Linear Regression)

$$\begin{split} T &= \{(x^{(i)}, \ y^{(i)})\}_{i=1}^m & \text{ Residual (thặng dư):} \\ \hat{y}^{(i)} &= w_0 + w_1 x^{(i)} & \text{ không "giải thích" được từ x} \\ e^{(i)} &= y^{(i)} - \hat{y}^{(i)} & \downarrow \\ y^{(i)} &= \hat{y}^{(i)} + e^{(i)} = w_0 + w_1 x^{(i)} + e^{(i)} \end{split}$$

Ước lượng tham số dựa trên hiệp phương sai:

$$w_{1} = \frac{\sum_{i=1}^{m} (x^{(i)} - \overline{x})(y^{(i)} - \overline{y})}{\sum_{i=1}^{m} (x^{(i)} - \overline{x})^{2}} \qquad w_{0} = (\overline{y} - w_{1}\overline{x})$$

Ts. Nguyễn An Tế (2025)

Chương 1: Tổng quan về MH (Machine Learning)

3. Các khái niệm cơ bản

■ Máy học = (task T, performance measure P, experience E)

"A computer program is said to learn from experience E with respect to some tasks T and performance measure P, if its performance at tasks in T, as measured by P, improves with experience E."

[Mitchell, 1997]

"How can we build computer systems that automatically improve with experience, and what are the fundamental laws that govern all learning processes?"

[Mitchell, 2006]

- \square Kết quả quy trình học: $f: x \mapsto y$
 - → dự đoán cho các quan sát trong tương lai
 - → mô tả đối tượng (mở rộng tri thức)
- Sample, dataset
 - examples, observations
 - training set, validation set, test set → Chương 6
- □ Variable
 - features, target
 - dimension

Ts. Nguyễn An Tế (2025)

Chương 1: Tổng quan về MH (Machine Learning)

69

3. Các khái niệm cơ bản

- ☐ Độ chệch (bias) và phương sai (variance) → Chương 6
 - định nghĩa "chính thống" trong ngành Thống kê
 - khái niệm trong MH

 $\beta = error_rate(Training)$

 $\delta = error_rate(Test)$

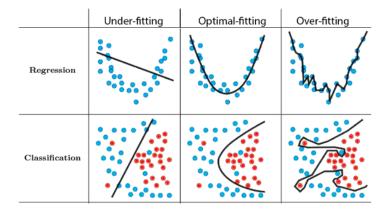
Thông thường: $\delta \ge \beta$ (nhiều quan sát chưa được học)

bias = β

variance = $(\delta - \beta)$

■ Overfitting và Underfitting → Chương 4

Phương sai δ THẤPĐộ chệch β THẤPĐộ chệch β CAOPhương sai δ CAO!!UnderfittingPhương sai δ CAOOverfitting??

Ts. Nguyễn An Tế (2025)

Chương 1: Tổng quan về MH (Machine Learning)

71

Nội dung

- 1. Máy học (Machine Learning)
- 2. Các phương pháp
- 3. Các khái niệm cơ bản
- 4. Resources

4. Resources

□ Al Resources

https://www.airesources.org/

□ Carnegie Mellon University

https://www.cs.cmu.edu/Groups/Al/html/rep_info/intro.html

□ Kaggle

http://www.kaggle.com

☐ University of California – Irvine (UCI Repository)

http://archive.ics.uci.edu/ml/index.php

Ts. Nguyễn An Tế (2025)

Chương 1: Tổng quan về MH (Machine Learning)

73

4. Resources

- ☐ Ngôn ngữ Python (Guido van Rossum, CWI, 1994)
 - thông dịch
 - mã nguồn mở
 - hướng đối tượng
 - .py, .ipynb

https://www.python.org/

4. Resources

☐ Môi trường triển khai

Ts. Nguyễn An Tế (2025)

Chương 1: Tổng quan về MH (Machine Learning)

75

4. Resources

☐ Thư viện hữu ích

numpy

pandas

seaborn, matplotlib

scipy

scikit-learn (sklearn)

TensorFlow

PyTorch

. . .

Tài liệu tham khảo

Alpaydin, *Introduction to Machine Learning*, 4th Edition, 2020.

Mitchell, *Machine Learning*, 1st Edition, 1997.

Russell and Norvig, *Artificial Intelligence: A Modern Approach*, 4th Edition, 2020.

Ts. Nguyễn An Tế (2025)

Chương 1: Tổng quan về MH (Machine Learning)

77

Thảo luận

